

Samenvatting hoofdstuk 1

Doel: Om te leren

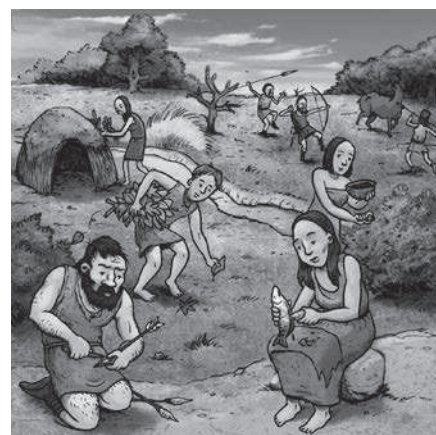
Les 1 Bij de hunebedbouwers

De eerste mensen in Nederland leefden van de natuur. Eerst leefden ze door te jagen op wilde dieren en door eten te verzamelen. Later gingen ze op één plaats wonen en leven van de landbouw. Rondom het huis was veel werk te doen: het vee verzorgen, het eten verbouwen op het land en kleding maken. Mannen en vrouwen in het dorp hadden verschillende taken.

Les 2 Een grote verandering

De eerste mensen in ons gebied leefden als **jager-verzamelaars**: het waren **nomaden**. Later ontdekten mensen hoe ze zelf voedsel konden verbouwen en dieren konden houden. De **maatschappij** veranderde toen in een **landbouwsamenleving**. Dit weten we doordat **archeologen** onderzoek doen naar bronnen om meer te weten te komen over geschiedenis.

Les 3 Een nieuwe samenleving

Toen de landbouw ontdekt was, gingen mensen in dorpen wonen. Ze bouwden huizen van boomstammen, riet en **leem**. Bezit werd belangrijk, er kwam verschil in arm en rijk. De mensen kregen bezigheden zoals pottenbakken of kleding en sieraden maken. Ook kwamen er nieuwe samenlevingen met een eigen **cultuur**. Van de hunebedbouwers zijn **hunebedden** gevonden, en ook potten, werktuigen en sieraden die in het graf lagen.

Les 4 Uitvindingen

De mensen woonden langer op één plek en konden daardoor nieuwe dingen uitvinden. Ze ontdekten bijvoorbeeld een **ploeg** om het land te bewerken en een wiel voor het pottenbakken. Ook leerden ze zelf **textiel** te maken door wol te spinnen en te weven. Deze en andere uitvindingen zoals de schoen maakten het leven van de mensen gemakkelijker.

